

EGY HAJDANVOLT DUNA-HÍD NYOMÁBAN

Legát István, egykori határőr 2013-ban a Hadtörténeti Intézet és Múzeumhoz fordult egy cölöpmaradvány okán, ami a komáromi Csillag-erődtől északra, a Duna-parton került elő. Az alacsony dunai vízállás mellett a vízfelszín fölé is kiemelkedő cölöpcsonkokról már régen tud a helytörténeti hagyomány. Az egyik ilyen kihagyott végű faelemet a tavalyi nagy árvíz kimosta a helyéről, s a partra sodorta. A famaradványon évgyűrűvizsgálatot végeztek, hiszen eddig a dunai faszerkezet funkciója és keltezése is bizonytalan volt. A feltárás azonban itt nem állt meg: víz alatti kutatómunkára és egy, még eredeti helyén álló cölöprész vizsgálatára is sor került az Argonauta Kutatócsoport, az MH 1. Tűzszerész és Hadihajós Ezred katonabúvárai segítségével.

A lelőhely környéke tavaly óta nagyot változott. Az idei, Komárom és Almásfüzitő közötti gátépítés során kivágták a part menti fákat, elegygették a köves partszakasz felszínét. A területrendezési munkálatoknak hála, a helyszín kutathatóvá vált. A komáromi Klapka György és a tatai Kuny Domokos Múzeum közös feltárásának eredményeként kiderült, hogy az első, nyugat-keleti irányú cölöpsor hét elemből áll, és az alacsony dunai vízállás miatt a közelben egy újabb, öt elemből álló cölöpsor is előkerült!

De miről is mesélnék a 25–32 cm átmérőjű famaradványok? Az évgyűrű-szélességi adatok elemzésekor Grynaeus András (Magyar Dendrokronológiai Labor) a mintákat kelet-ausztriai lucfenyőként azo-

ÉVGYŰRŰVIZSGÁLAT

Az egyik cölöpelemből fűrészelt mintán jól látható a faelem másodlagos felhasználására utaló csapolásnyom

FELSZÍNRE BUKKANT TÖRTÉNELEM

A partmeder aljzatából kiemelkedő cölöpcsonk alacsony vízálláskor (jobbra lent)

nosította, és a fák kivágását 1746, illetve 1763 utánra datálta. A cölöpsor korának megállapításához további értékes támpontot adott, hogy egy csonk mellett a műszeres kutatás során egy 1800-ban vert egykrajcáros érem is előkerült.

E friss leletek jól behatárolták az építmény születésének időszakát, de egyszersmind módosították is azt a hadtörténeti hagyományt, amely az 1848–1849-es forradalom és szabadságharchoz, Komárom városának 1849. áprilisi felszabadításához kötötte a maradványokat. A Csillag-erőd és az Újvár közé, e most kutatott cölöpepítmény térségébe tehető ugyanis az 1849. április 25-ére befejezett tutajhíd helye, amin a Görgey Artúr vezette magyar sereg azonnal átkelt, hogy a császári erőket a Duna

gazdasági rádió FM 105.9
CSÜTÖRTÖKÖNKÉNT 16.35-KOR
A rádióban vendégünk a témáról:
POLGÁR BALÁZS
Korábbi műsoraink meghallgathatók:
www.afoldgomb.hu/radio

A SZÁRAZRA
KERÜLT LELŐHELY,
a híd fő első hét
cölöpelemével
2014 tavaszán

FORRÁS: HNM HÍM, TÉRKÉPTÁR

A KOMÁROMI ERŐRENDSZER,
a Duna jobb partjánál a Csillag-erőddel
és a hídfővel egy 1811. évi térképvázlaton

HÍDPÉNZ
1800-ban vert, egykrajcáros
pénzérem a lelőhelyről (jobbra)

jobb partján is visszaverje. A Komáromnál készített tutajhídról Görgey Artúr is megemlékezett: „Volt ugyan hetekkel ezelőtt éppen ezen a helyen egy hajóhíd, de ezt az ellenség jobb parti ütegei néhány nap alatt el-süllyesztették. Hogy ez ne történjék meg még egyszer, most nem üreges, hanem tömör úszó alapokon épülő híddal vagyis, tutajhíddal próbáltunk szerencsét.” Mindez így kerek is lenne, ám a jókora famaradványok szabadságharcot kötésének alapvetően el-entmond a cölöpök faanyagának jóval korábbi, 18. századi keltezése.

Ám ha nem a szabadságharc eseményeihez, akkor vajon mihez társítható? A cölöpsorok legnagyobb valószínűséggel a napóleoni háborúk korából származnak. A napóleoni Franciaország által jelentett veszélyeztettség miatt a bécsi hadvezetés a stratégiai jelentős Komárom megerősítését és

kiepítését határozta el. Az 1808-as erődítési munkálatok a Duna jobb partját is érintették: a császári hadmérnökök tervei alapján egy gáttal is védett, négy sarokbástya hídfeőrd épült ki az Újvárral szemben. Jelenlegi megfigyeléseink alapján a Csillag-erődtől északra húzódó, Duna-parti objektum az 1808-ban kiépített komáromi hídfő terepi emlékének tekinthető, és az egyik cölöpcsonk mellett talált, 1800-ban vert éremlelet is ezt az azonosítást támaszthatja alá. A híd szerkezeti struktúrájának jobb megismerése további régészeti kutatást tesz szükségessé, a jelenlegi ismeretek tükrében mindenesetre egy megközelítőleg 10 méter széles felépítménnyel számolhatunk.

SZÖVEG: POLGÁR BALÁZS

Van válasz, amire nem várhatunk

válasz.hu – mindennap

Elindult a Heti Válasz megújult honlapja,
mostantól még több egyedi tartalommal

A Heti Válasz Kiadó szolgáltatásai, termékei

Exkluzív cikkek, videók és képgalériák a Válasz.hu szerkesztőitől

ROSTA – napi hírkomentárok a Heti Válasz szerzőitől

Csatlakozzon hozzánk a Facebookon is!